

‘Biodiversiteit is geen vernislaagje, maar een intrinsiek onderdeel’

Groene Steden voor een duurzaam Europa

Groene Loper Maastricht was ‘ecologische reuzenstap’

Begin deze eeuw kwamen de gemeenten Maastricht en Meerssen, de provincie Limburg en Rijkswaterstaat met een eerste aanzet om de A2 in Maastricht te ondertunnelen en tegelijkertijd het gebied eromheen te herontwikkelen. Nadat financiering en aanbesteding geregeld waren, ging in 2009 het masterplan, De Groene Loper, voor verkeersinfrastructuur en stadsontwikkeling van start.

Auteur: Karlijn Klei

Toen in Maastricht in 1959 de verbrede President Rooseveltlaan werd opgeleverd, gold het als een voorbeeldproject voor Nederland. Met de komst van de N2/A2 dacht men de doorstroming van het lokale noord-zuidverkeer voor elkaar te hebben. Niets bleek minder waar.

De vierbaansweg werd in latere decennia de belangrijkste noord-zuidverbinding in Nederland en toegangsweg tot België en Frankrijk. In 2009 reden er per etmaal circa 45.000 auto's over de President Rooseveltlaan. Maastricht-Oost ging zwaar gebukt onder deze verkeersdruk. De N2/A2 sneed de wijk doormidden en het lokale verkeer en de leefbaarheid van de omliggende wijken stonden onder grote druk. Er moest iets gebeuren.

In 2009 ging het masterplan, De Groene Loper, van start. Jos Geurts, manager gebiedsontwikkeling van het Projectbureau A2 Maastricht, vertelt over de ontwikkeling van het langgerekte, groene park bovenop de tweelaagse Koning Willem-Alexandertunnel en wat er gebeurd is sinds de aanvang in 2009.

Meanderende promenade

Het ontwerp van het park is afkomstig van West8. Een belangrijk thema in het ontwerp is verbinding: tussen de wijken ten oosten en westen van de A2, maar ook tussen de stad en de landgoederenzone ten noorden van Maastricht. De loper strekt zich uit over een lengte van 2,3 kilometer en is vormgegeven als een meanderende promenade, variërend in breedte tussen 45 tot 120 meter. In vier tot acht rijen staan lindebomen, die het park een monumentaal karakter geven. Door het park loopt een zes meter breed pad voor langzaam verkeer: voetgangers, fietsers en hardlopers delen deze ruimte.

Bomenplan

Voor het park is een speciaal bomenplan gemaakt. Bij de keuze van de bomen is rekening gehouden met hun groeiplaats – ze staan in 1,5 meter grond – en hun wortelstructuur. Zo was het belangrijk dat de bomen ‘breed’ wortelen. Ook de directe omgeving is meegenomen in de boomkeuze. De nieuwe bomen moesten aan-

sluiten bij bestaande, markante bomen, waardoor er eenheid van groen zou blijven tussen het nieuwe gebied en de bestaande omgeving.

Meer dan de helft van de bomen bestaat uit de eerder genoemde lindebomen (*Tilia cordata* ‘Greenspire’) aan weerszijden van het zes meter brede, halfverharde middenpad. Ook zijn tulpenbomen, winter- en zomereiken (*Quercus petraea* en *Q. robur*), sierkersen (*Prunus*), essen (*Fraxinus*) en andere bomen geplant; bij elkaar zo'n 11 soorten. Op twee locaties staan beeldbepalende groene ‘reuzenpilaren’; 8 tot 10 meter hoge haagbeuken (*Carpinus betulus*), afkomstig van een gespecialiseerde kweker uit Duitsland. Deze bomen waren bij aanplant al 25 jaar oud. Verschillende vogelsoorten, zoals heggemus, winterkoninkje, roodborstje en mus worden door de hoge bomen aangetrokken, daarom worden ze ook wel ‘vogelflats’ genoemd.

Monitoren op afstand

De lindebomen hebben eerst vijf jaar op een

‘Waar eerst duizenden auto’s per dag voorbijraasden, staan nu zo’n 2000 bomen’

kwekerij in Zwolle gestaan. Na aanplant van de volwassen bomen in 2017 was het spannend hoe deze zich zouden houden, zeker tijdens de warme zomermaanden. Geurts: ‘Dankzij de inzet van vochtsensoren is slechts een handvol lindebomen gesneuveld.’ Een sensor bij iedere boom hield het vochtgehalte van de bodem in de gaten. De verzamelde data van de sensoren konden op afstand worden gelezen, zodat, indien nodig, tijdig water gegeven kon worden. ‘Na vier jaar waren de bomen goed aangeslagen en werden de sensoren weer weggehaald.’

Nieuwe inzichten, nieuwe initiatieven

Al vanaf het begin van het project A2 Maastricht is ook steeds gewerkt aan ruimtelijke en maatschappelijke kansen voor de omliggende wijken. Het Vrijheidspark bovenop de tunnel speelt hierin een centrale rol. Dit park, door West8 ontworpen, is inmiddels een goed bezochte ontmoetingsruimte. Het Projectbureau ondersteunt en initieert initiatieven die het verblijf op de Groene Loper nog aantrekkelijker maken, zoals de aanleg van een parkje met speeltoestel en horeca. Dit gebeurt aan de hand van het Actieplan Mijn

Groene Steden voor een duurzaam Europa

Gezonde Groene Loper uit 2015. Geurts heeft nog een aantal voorbeelden: ‘Naast blijvende initiatieven ondersteunen we ook tijdelijke, zoals een grote buurttuin op nog braakliggend terrein, met grote tuinbakken die, als dat nodig is, kunnen worden verplaatst. Ook een serre om planten te kweken en kleinschalige horeca op het terrein staan op de planning.’

Aandacht voor biodiversiteit

Daarnaast is er aandacht voor het bevorderen van de biodiversiteit in het gebied. ‘Ten tijde van de aanbesteding was dit nog niet zo’n *issue* maar al vrij snel daarna hebben we als Projectbureau samen met gemeente Maastricht, Ballast Nedam en het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie plannen gemaakt die het verblijfsklimaat aan de Groene Loper ook voor planten en dieren zo aantrekkelijk mogelijk moeten maken’, aldus Geurts. De aanpak is specifiek gericht op het helpen van de wilde bij, een onmisbare

schakel in onze voedselvoorziening. Om die reden zijn inmiddels in het gras op de Groene Loper voorjaarsbollen geplant, waaronder krokussen. Daarnaast zijn er bloemenweides ingezaaid met klaprozen, kamille, wilde cichorei en slangenkruid. De bloemenweides vormen samen een bijenlint, ertussen staan bijenhôtels.

Geurts is trots. ‘We hebben een ecologische ruzenstap gezet. Waar eerst duizenden auto’s per dag voorbijraasden, staan nu zo’n 2000 bomen. Biodiversiteit is niet een vernislaagje, maar een intrinsiek onderdeel van dit gebied geworden. Het is een kans die we met beide handen hebben aangegrepen.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Groene Steden voor een duurzaam Europa

Groene Steden voor een duurzaam Europa